

Національна академія аграрних наук України
Інститут кліматично орієнтованого
сільського господарства НААН

Збірник матеріалів
IV Міжнародної науково-практичної конференції
**«СЕЛЕКЦІЯ АГРОКУЛЬТУР В УМОВАХ
ЗМІН КЛІМАТУ:
НАПРЯМИ ТА ПРІОРИТЕТИ»**

12 вересня 2025 рік
Одеса

**National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine
Institute of Climate-Smart Agriculture NAAS**

**Proceedings of the
IV International Scientific and Practical Conference**

**BREEDING OF AGRICULTURAL CROPS UNDER
CLIMATE CHANGE:
DIRECTIONS AND PRIORITIES**

**September 12, 2025
Odesa
Ukraine**

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту кліматично орієнтованого
сільського господарства Національної академії аграрних наук України
(протокол № 16 від 30 вересня 2025 року)

Селекція агрокультур в умовах змін клімату: напрями та пріоритети. Збірник матеріалів
IV Міжнародної науково–практичної конференції, 12 вересня 2025 року, м. Одеса, Україна.
Одеса: Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства НААН, 2025. 135 с.

Збірник містить матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Селекція агрокультур в умовах змін клімату: напрями та пріоритети», яка відбулася в Інституті кліматично орієнтованого сільського господарства Національної академії аграрних наук України 12 вересня 2025 року. Конференція зібрала вчених, викладачів, докторантів, аспірантів та студентів для обміну досвідом та обговорення перспектив використання селекційних, генетичних та біотехнологічних досягнень агрокультур.

© Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства
Національної академії аграрних наук України, 2025

СТВОРЕННЯ ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ ПРОМИСЛОВИХ КОНОПЕЛЬ НАСІННЄВО-ОЛІЙНОГО НАПРЯМУ ВИКОРИСТАННЯ НА ОСНОВІ КОМБІНАЦІЙНОЇ ЗДАТНОСТІ БАТЬКІВСЬКИХ КОМПОНЕНТІВ

Міщенко С.В., Марченко Т.Ю. 49

РОЗРОБКА НОВИХ КЛІМАТИЧНО ОРІЄНТОВАНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ВИКЛИК ЧАСУ: МОЖЛИВОСТІ І ПЕРСПЕКТИВИ

Носова Н.І. 51

ARSTIUM LAPPA L. В ОВОЧІВНИЦТВІ УКРАЇНИ: ІНТРОДУКЦІЙНО-СЕЛЕКЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК ПОЧАТКОВИЙ ЕТАП ОСВОЄННЯ І ПОШИРЕННЯ КУЛЬТУРИ

Позняк О.В., Кондратенко С.І. 54

ОСОБЛИВОСТІ СЕЛЕКЦІЇ СОНЯШНИКУ У ЗОНІ НЕДОСТАТНЬОГО ЗВОЛОЖЕННЯ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

Світлакова А.С., Вареник Б.Ф. 58

ХАРАКТЕРИСТИКА ГЕОГРАФІЧНО ВІДДАЛЕНИХ ФОРМ БАВОВНИКУ ЗА КІЛЬКІСТЮ СФОРМОВАНИХ КОРОБОЧОК НА РОСЛИНІ І СТУПЕНЕМ ДОМІНУВАННЯ

Сорокунський С.С., Вожегова Р.А., Боровик В.О. 61

*Інноваційні розробки в насінництві сільськогосподарських рослин:
напрями та пріоритети*

*Innovative developments in seed production of agricultural crops:
directions and priorities*

BLOCKCHAIN IMPLEMENTATION IN PLANT BREEDING: CURRENT STATE AND PROSPECTS

Vozhehova R.A., Lykhovyd P.V., Hranovska L.M., Piliarska O.O. 67

УРОЖАЙНІСТЬ І ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ БАТЬКІВСЬКИХ КОМПОНЕНТІВ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД СПОСОБУ ПЕРЕДПОСІВНОЇ ОБРОБКИ НАСІННЯ

Огурцов Ю.Є., Буряк Ю.І., Чернобаб О.В. 69

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ТОЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА ПРИ ВИРОЩУВАННІ КОРІАНДРУ

Покотило І.А., Панченко Т.В., Козак Л.А., Качан Л.М., Мостипан О.В. 72

*Генетичні дослідження та біотехнологічні розробки в рослинництві
Genetic research and biotechnological developments in crop production*

A SIMPLE METHOD FOR DETERMINATION OF PLOIDY LEVEL IN SPRING BARLEY PLANTS REGENERATED IN ANTHER CULTURE *IN VITRO*

Bilynska O.V. 76

BIOINFORMATIC ANALYSIS OF GENOME ORGANIZATION: GENETIC, PHYSICAL, AND QTL MAPPING

Korol A.B. 79

Удосконалення технології вирощування батьківських компонентів соняшнику шляхом передпосівної обробки регулятором росту АКМ, 0,2 л/т або мікродобривами Авангард Старт, 2 л/т + Авангард Гроу Аміно, 1 л/т є економічно вигідним, оскільки дозволяє збільшити виробництво базового і сертифікованого насіння соняшнику, розширити площу ділянок гібридизації і прискорити впровадження конкурентоспроможних гібридів у виробництво.

Література:

1. Вареник Б. Головні завдання та проблеми насінництва гібридного соняшнику. *Агробізнес сьогодні*. 2020. URL: <https://agro-business.cjm.ua> (дата звернення: 30.08.2025).
2. Пономаренко С.П., Циганкова В.А., Блюм Я.Б., Галкін А.П. Новий напрямок у рослинництві – застосування природних полікомпонентних регуляторів росту рослин з біозахисним ефектом. *Наука та інновації*. 2013. Т. 9. № 5. С. 69–77.
3. Лемішко С.М., Черних С.А. Ефективність дії рістрегулюючих речовин і мікродобрив на процеси формування продуктивності соняшнику в умовах північного Степу України. *Аграрні інновації*. 2023. №17. С. 94–98.
4. Насінництво й насіннезнавство польових культур / За ред. М.М. Гаврилюка. К.: Аграрна наука, 2007. 216 с.
5. Насіння сільськогосподарських культур. Методи визначення якості. ДСТУ 4138:2002. – [Чинний від 2004-01-01]. К.: Держспоживстандарт України, 2003. 174 с.

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ТОЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА ПРИ ВИРОЩУВАННІ КОРІАНДРУ

Покотило І.А., кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Панченко Т.В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Козак Л.А., кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Качан Л.М., кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Мостипан О.В., доктор філософії

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

Коріандр (*Coriandrum sativum* L.) є однією з найбільш поширених ефіроолійних культур, яка вирощується у різних ґрунтово-кліматичних зонах світу та використовується у харчовій, фармацевтичній, парфумерно-косметичній промисловості. Зростання попиту на продукцію коріандру зумовлює необхідність пошуку нових шляхів підвищення його продуктивності, якості та зниження витрат на вирощування. Сучасні тенденції розвитку рослинництва передбачають перехід від традиційних методів до використання

цифрових технологій, які дозволяють точно враховувати просторову та часову неоднорідність агроценозів, оптимізуючи використання ресурсів, знижуючи економічні та екологічні ризики [1, 2].

Використання технологій точного землеробства у вирощуванні коріандру забезпечує низку переваг, серед яких: диференційований висів насіння з урахуванням карт продуктивності поля; контроль азотного живлення на основі супутникових індексів вегетації (NDVI); моніторинг вологозабезпечення та регулювання режиму зрошення відповідно до фаз органогенезу; автоматизоване внесення добрив та засобів захисту рослин відповідно до карт-завдань [3–4].

Інтеграція цифрових інструментів і методів точного землеробства створює передумови для раціонального використання ресурсів, підвищення рентабельності та екологічної безпечності виробництва ефіроолійних культур, зокрема коріандру, за умов інтенсифікації агровиробництва та зміни клімату [5–6].

Метою досліджень було оцінити ефективність застосування технологій точного землеробства (precision farming) для підвищення врожайності та рентабельності вирощування коріандру. Дослідження проведені в 2024 р. в ТОВ «Земля Томилівська» Білоцерківського району Київської області. Використано GPS-навігацію для точного висіву з урахуванням просторової неоднорідності ґрунтів. Застосовано NDVI-аналіз та супутниковий моніторинг для контролю стану посівів. Проведено диференційоване внесення добрив (N, P, K) з урахуванням родючості ґрунтів. Виконано агрохімічний моніторинг для формування оптимальних карт-завдань підживлення та захисту рослин.

Впровадження диференційованого удобрення забезпечило зростання врожайності насіння на 12–18 % порівняно з традиційною технологією. Контроль азотного живлення на основі NDVI-знімків сприяв підвищенню вмісту ефірної олії на 0,4–0,6 %. Оптимізація зрошення дозволила зменшити витрати води на 15–20 % без зниження продуктивності. Застосування карт-завдань для захисту рослин скоротило витрати пестицидів на 10–15 %, знизивши фітотоксичний тиск на посіви та довкілля.

Технології точного землеробства забезпечують підвищення ефективності вирощування коріандру завдяки раціональному використанню ресурсів і покращенню якості продукції. Інтеграція цифрових інструментів (супутниковий моніторинг, сенсорні системи, карти-завдання) відкриває можливості для зменшення витрат і підвищення рентабельності виробництва коріандру. Подальші дослідження мають бути спрямовані на економічне обґрунтування та адаптацію технологій точного землеробства до різних ґрунтово-кліматичних умов вирощування коріандру.

Література:

1. Іваненко М.П. Перспективи розвитку ефіроолійного рослинництва в Україні. *Вісник аграрної науки*. 2021. №6. С. 37–42.

2. Gantait S., Sharangi A. B., Mahanta M., Meena N. K. Agri-biotechnology of coriander (*Coriandrum sativum* L.): an inclusive appraisal. *Applied Microbiology and Biotechnology*. 2022. №106(3). P. 951-969.
3. Кравченко С.О., Лисенко О.В. Цифрові технології в сучасному землеробстві. Сільське господарство та лісівництво. 2022. №8. С. 15–21.
4. Petrova I., Novak J. Implementation of Precision Agriculture in Essential Oil Crops Production. *Agricultural Systems*. 2023. Vol. 207. P. 103–117.
5. Miroshnyk N., Grabovska T., Lavrov V., Shupova T., Grabovskyi M., Ternovyi Y., Roubík H., Prysiazhniuk N. Ecological structure of plant, insect and bird biodiversity and approaches to increasing the rationality of organic farming management (the case of Ukraine). *Ecological Questions*. 2025. Vol. 36. № 3. 1-25.
6. Brock C., Franko U. Sustainability benefits of precision farming in diverse crop rotations. *Field Crops Research*. 2020. Vol. 250. 107777.

**IV Міжнародна науково–практична конференція
СЕЛЕКЦІЯ АГРОКУЛЬТУР В УМОВАХ ЗМІН КЛІМАТУ:
НАПРЯМИ ТА ПРІОРИТЕТИ**

12 вересня 2025 року

**IV International Scientific and Practical Conference
BREEDING OF AGRICULTURAL CROPS UNDER
CLIMATE CHANGE: DIRECTIONS AND
PRIORITIES**

September 12, 2025

*Матеріали друкуються в авторській редакції з мінімальними технічними правками.
Автори несуть відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності, зміст і
достовірність представлених матеріалів.*

Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства НААН
вул. Маяцька дорога, 24, смт Хлібодарське
Одеський район, Одеська область
Україна, 67667
e-mail: icsanaas@ukr.net, сайт: www.icsanaas.com.ua